

—վ] ասակյար պիր պիւլիւք վասակլըդ իճրա

իտերէք մուսխիսերէն , Սահմանադրութիւնուն շիմտիյէ գատար պէօյլէ թէվզըօյլուն . մասնաւ սէպէպ օլտուգլարընտան սօնրա , ու ֆագ թէֆէք էքսիքսիդ Վասակլար վէ վա . սակլըզլար կէօրէճէյիմիզ շիւքճէսիզ իտի :

Սահմանդրութիւնուն լուղլթճէ մանասը հապապ քայլաք օլտուգլուն իշին , միլլէթիմիզ հազգընտա բէք միւնասիպ պիր լուղլթ օլ մուշտուր , չիւնքի , շիմտիյէ գատար , վէ Լ . նատօլունտա հալտա , պիր գաջ նուֆուզու Եալտա քարասը չօգ ատամլար , կիւյա միլլէթ քէնտիլէրիսին ճանը , թէնի , մալի վէ նամու . սուլլա էսիրի տիր կիպի , իսթէտիքլէրի կիպի սաթմայա , վէ սա . լա միլլէթէ բէյ սօրմայա իրթիքեապ իթմէմ . յէ ալըշմըշար տըր , նասլը քի Սահման . դրութիւն կիւնիւնէ գատարիսթմայօլտա տա . խի էօյլէ իտի . Տէյ , շիմտի բէք չօգ ֆարփ վարտըր . . . տիմէք տիր քի , պիր թագըլ էօյլէ տէսպօթլարըն միւրպաւ Թիյէթ , էֆ . քեար վէ իտտալարըր էօթիւնէ պիրէր հու . տուտ չէթլէրէք , գուվլէթ ու նուֆուզարը . նա իսէ Դ միլլէթճէ գուվլէթ վէ նուֆուզ ի . լէ գարըր գօնուլմարդճա , Եանի Սահման . դրութիւն Տէր Եէրտէ իճրայա պաշայըպ , միլլէթ քէնտի հուգուգուլուն թանրյարաք , պիլ իթիթիֆագ թասահուպ իթմէնի Եօլունու էօյրէնտէթէք , միլլէթիմիզին աւլա պէլա վ մուսիպէթտէն գուրթուլաճաղը Եօգ տուր :

Թաթլըրդ վէ բէյ սօրուլտուղու հալտէ , միլլէթիմիզտէ կէօրիւլէն ինսաֆ վէ ալիճէճ նասլըր , բէք ազ միլլէթ իւզլէրինտէ կէօրիւլէպիլիր տէյէպիլիլիլ . ֆէգալթ ճէպը ու էօրֆ վէօթէրիլիթտէ , հիշ տէյիլ իսէ էն շաշ . զըն միլլէթլէր գատար , միլլէթիմիզին տախլ զալմա գարըր գօյմաղա հագգըր վէ սէլահիյ յէթի օլտուղուն քիմսէ ինքեար իտէմէզ :

Սահման Եալին օնունտա Սամսունտա զիյա . տէսիյլէ էսէֆ օլունաճաղ պիր վաղուալմ վուգու շըրլմուշտուր :

Յրանսա վարօրլարըր աճէթօսու պուլու . նան , վէ քէնտիսի Օուիցցէրլի վէ բրօթէս . թան մէզճէպիստէն օլան միւսիւ Վիւն նամ զալթ , թիֆօ իլլէթիստէն վէֆաթ իթտիթտէ , կէրչի օրատա պիր միսիօնար պուլունմաղ ի . սէտէ , ալըրճա բրօթէսթան մէզարըղը պուլունմաղտէ իքէն , պիր վագթտան պէրու Ղալիլիզ գօնսօլտու թէրճիւմանը օլուպ և վէ միլլէթիմիզին Վիսուալար օլան Սրապ . զօնու Օսթարեան Սարգիս աղա , միլլէթի . միզ Ղրեսիփիսանը տախի օլ կիւնլէրտէ օրա . տա պուլունմատըրը հալտէ , քէնտու քէնտու . յէ , չիւնքի Վիսուալարըր , չիւնքի վագթիլն պիր թէրճիւմանը պուլունմաղտէ , կիւյա քէնտիսի իլլին Տէր նէքիսանթա սօրիւ սիւալ ճայիզ տէյիլ տիր կիպի , պաթի հիշ տէյիլ իսէ , միլլէթիմիզ գերեզմանատունուն տախի կէօմտիւմէյէ գանալթ իթմէք իսթէմէտի . կիստէն , մերհուլուն ճէնաղէսին պիզղաթ քիլիսէմիզին ալլուսունա , վէ քէնտի աթիլիզ իւզըն տէֆն իթտիթմէք իսթէտիկիստէն , Լ . թուալարըր նուֆուզուլա Տէր Սարտիրոս տէնիլէն քահանանը մարիֆէթիլլէ քիլիսէ . ճէ զիյնթ թագըմըն , վէ Լիլիլի . Ղալիսա

վարժապետ մարիֆէթիլլէ տախի տիրացու չօ . ճուգլարըր քէնտի խանէսինէ ճէլպ իլլէտիք . տէն պաշա , Ժամկուլաքա տախի պիր մէզար գազմալարըր էմր իտեր չվէ մուճիպիլնճէ իճ . րա օլունուր :

Լ . հալի մերգուլուն էօյլէ պիր տէսպօթճա օլան հարէթլէրի կէօրէրէք , քիլիսէ ալլու . սունա մէզարի ճէնաղէյի գապուլ իթմէյէ . ճէթլէրին խապէր վէրիլլէր , հալպու քի , մեր . ցում քէնտի գուվլէթիսէ կիւվէնիլ . . . միլլէթ քիմ տիր , էհալթ նէ ճի օլույօր , պէն պէօյլէ իսթէտիմ , սէօզ վէրտիմ , էլ . պէթթէ մերամըմ իճրա օլունաճաղ տըր կիպի ճէվապլար վէրիք . վէ գէվալըմ էհալի պու տէս . պօթճա ճէվապլարըր ալտըրտա , Եինէ թէվա . զու պիրլէ , պարի քիլիսէ ալլուսունա կէթի . իլմէյիպ , գերեզմանատունա կէօմիւլմէսին թէթլէրի իտեր , շաթիլն , զուլտալի Սարգիս աղանըն թէթէպիլիլիլն ֆէզգուլտուղունտան բէտա զալմուր : Օլ վագթ էհալի վուգու պուլաճաղ , ուլղունուլունուլուն էվլէրինտէ ֆէհմին վարարաք , պա սրգուհալ անինտէ քէյֆիլլէթի հալի , վէ միլլէթ հուգուգուլունտէն պիր ատէմին պաղլարըր ալթընտա գուրպան օլամայաճաղըն , սէատէթլու Վիսուալ քաշա հաղթլէրիլլէն (միլլէթսարըրֆ) արզ ու իֆա . տէ , վէ օլ պապաէ լազըմ կէլէն մուսիլէն . իլի բէճա իտեր . վէ միւշարիլլէյ ճաղթլէրի . տախի քէնտի թիւֆէնքճի պաշարը համի . յէթլու Հիւսէյին աղալըր շաղրարաք , Սարճ . իս աղապա կէօնտէրիպ , շու հալին միլլէթիլն իլլինէմուղայիլ օլտուղուն իլլին ճէնաղէնին մէքս ղիւնմասըն , վէ Բրօթէսթան մէզարըղընա կէօմիւլմէսինիլ իթար իթարիլիլ իսէտէ , Սար . իս աղա թանրաթիլտան Եինէ բէպա իւզըն ճէվապ վէրիլլէրիլլէն , միւշարիլլէյ ճաղթ . լէրի , մէմլէթէթմէճիլիլիլ ազալարըրը ճէլպ հալիլէք , պիզղաթ քիլիսէմիզ ալլուսունա կի . տապ , գապըրլը օլան մէզարըր գաթաթտըրը , վէ թապիլթիլլէ , պիլթիլն էհալիմիզ , քի . իսէ ալլու վէ գաթուսունա թէճէմիւլ իթմիլ պուլունուր :

Քաշա հաղթլէրի , մէճիլիս ազալարը , վէ շունճա էհալի քիլիսէտէ պէթլէթտէ , վէ մուգալմէթէ հաղթ պուլունտուղլարըն բանա պիլիլիլիլ հալտէ , Սարգիս աղա պուլունուրըն ինսաֆէթիլն տախի բաղմէն , անճաք քէնտի սէօզլէնիլն իճրասըն իտտաա իտերէք (պիր Հայտա պու գատար քիլիսթալըր և վէ ճէ . սարթթ , տօղրուսու թէվալիլլէ շայան , ֆէ . ղաթ միլլէթճէ իլլէրէք , պու հալինին մու . ղայիլիլիլ իլլէր իտէճէկի պի իլլէթպահ տըր տէյէպիլիլիլ . . . ) պիլիլիլ զիլլէթ իլլէ . ղէ Բուսիա վէ Լաթիւրիա գօնսօլտարըր տա . խի պէրապէր , վէ Տէր միլլէթտէն գալտալ . լըզ պուլունտուղուստըրթէթտէ (կեցցէ Սարգիս աղա , միլլէթ վէ հիւքիլմէթ իլլէ իտտայա չըգըմըն ) քիլիսէ գաթուսունա տօղրու Եիւ . ղիլիլալ , վէ պիրիլիլի կէօնտէրէրէք լուսա . արա քիլիսէնին մուլարըրը վէ գանտիլլէրիլիլ հաղտըրմայա էմր իտեր . էհալի պրագմաղ . լէ ճէնաղէնին քիլիսէ գաթուսունտան իլլէրի կիրմէսինէ մուգալմէթ իտեր . մերգում քիւ . ֆիւր , սիլթէմ վէ հաղարթթէ պաշար , վէ է . հալի սալա իտտասընտան վագ կէլմէզ :

Սարգիս աղա ինստընտա գալի տուրուպ , Տէր հալտէ ճէնաղէյի իլլէրի սօգմաղէ չալը . ար , էհալի չաղըրըր պաղըրըր , բէզալթթ Տէր թարաֆտան , վէ քաշա հաղթլէրիլլէր , շուլ . լուգուալթըն նէթիլլէսինին պիր ֆէնալըզտա գարար վէրէճէկին թէյազգուլն իլլէտիլիլն . տէն , Տէր չիպատապատ զայիֆ էհալինին հու . գուգուլուն պիր գուվլէթլու զալմ գարը . սընտա հիմայէթ իթմէք Նիլլէթի մերղուպէ . սիլլէ , օրատա պուլունտան թօրճու ապիլի . իլլէ պաշարըր համիլթլու Լիլ աղայէ խապէր կէթմէրէրէք , սէրիան պիր մրգտար ապիլիլ Եթիլթիլիլիլիլիլ պէյան իտեր . վէ հէման ապիլիլ Եթիլթմէք իւզըն իքէն , պիլթիմ միլլէ . թին հուգուգ ու բէյինի կիւյա սաթըն ալմըշ . օլպն Սարգիս աղա ֆիւթուհալթ սանճաղը Ե . լիլտէ , վէ ար ու հիճապ լէթէրիլլէր աննընտա յաղաք , ճէնաղէյի կէօթիլիլիլ քէնտի խա . նէսի գարըրսընտա պիր մահէլլէ տէֆն իթ . տիրմէյէ մէճալուր օլունուր :

Վէ կէրչի Տէր Սարտիրոս օլ արատէ գա . լալ նէֆէթիլ խուցունտա ալըր իսէտէ , Եինէ շօնուգլար վէ տիրացուլար ճէնաղէ տուալէ . թինտէ հաղթ պուլունուլար :

Լ . հալի թարաֆընտան սէատէթլու Վիսա . միլլ քաշա հաղթլէրիլլէր շու ղայրէթ , շու . հիմայէթի հագգանիլլէթ , վէ շու թէտա . պիրի հասէնլէրի վէ ալլ ու ատալթլէրի զմնընտա շիւքրանիլլէթի աղիմէր իլլէար օլունտուգտան պաշա , խասսէթէն Սիւնա . տիրիզ վասէթասըլա տախի նիտա օլունմա . սը թալէպ օլունմուշ օլմաղին , պիլլէր տա . խի միլլէթ սըֆաթըլա իլլէարը թէլէթէրիլ . իտերիլ :

Տիւնկատէ պիր ֆէնալըզ Եթիլ իթմէք ի . լէն , պիլթալ ֆէնալըզ տահա իրթիքեա . պիլ մէճալուր օլունմաղ Թէր վագթ կէօրիլլէ կէլմիլ տիր . Սարգիս աղա տախի շու զըր ու . ղալի մուճիպ օլարաճ Դ միլլէթիմիզի զէմ . իլլէ ազլիլթալ չըգըմայա միւլթաղ վէ ար . լալթէլ պուլունտանլարտ պիր վէօիլլէ վէրտի . իլլէ շէյլէ տուրուն զ քէնտի տտէմլէրիլլէն . պիրիսին տախի , իսթանպօլտա Յրանսըրճա . պիր ղաղթթայա , շու քէյֆիլլէթի Եանլըն օ . լարաք Եաղտըրը մէմլէթէն պուլունմաղ . տէ իմիլ :

Պիլլէթիլ թէասիպէ գարըր լանթթ Եգու . յուպ , վէ նէֆրէթ կէթիլլէրէրտէնիլ , լա . թին , պէլլէրէ հուգուգա թօգանըր Են քիւ . իլլէ պիր միլլէթլէրտէ տախի , թապալթէրա . նէ վէ ղէճիանէ մուճիպլէթ օլունմասընը քեամիլլէն ճայիզ կէօրէնլէրտէնիլ :

Բէք չօք միւսաֆիլլէրին , ճէնաղէլէրիլլէն քիլիսէլլէթիլլէ վէ գապիլթանլարըրմըզ գա . վուլ օլունմալ օլտուղուն պիլիլիլ , կէօրիւ . իլլէ , վէ հալինա կէօրմէթտէյիլ , ֆէգալթ , ճէպը իլլէ հիշ պիր շէյ օլամաղ , պէօյլէ շէյ . լէր անճաղ էհալինին բէյի իլլէ օլապիլլէր . մմա էօյլէ Սարգիս աղա , Սարկոս աղա քէնտի իտտասընը իճրայէ գալըրարաք հու . լուգու միլլէթի բայիմալ իթմէք իսթէր իմիլ . մմա , օտա Տէր վագթ վէ Տէր Եէրտէ օլա . լալ , պու կիւն գարըրսընա էհալի իլլէ պիլ . Վիսուալ քաշա չըգար , Եանընտա Եինէ էհա .

լե իւր պիր Լտիլ բաշա չեգար, վե օլ պիր կիւն տախի պունլարուն արգասընտան Սահմանադրութիւն եկեղիւր, վե քէնտիւրի կիւ պի միլլէթ նէ տիր, հուգուգ նէտիր թանը մալ ատմէրին գուլ գանատը գըրըրըր վե քէմալէթ ու մետենիյյէթ այնատը հուգուրունտա նէ մագուլէտեն վե նէ շայարտա օլ տուգլարուն զահիրէն կեօրիւպ անլարար :

Պիւլէյիզ քի Սամսոն Հալարը Էօյլէպիր օրթալըզը ալթ իւսթ իթմէյէ չոգըլան մուան. նիտ ատեմի հալալթիթալալ տէյոն գապուլ իթմէքտէ միտիրլէր, Էօյլէ ատեմէր չոգմալթ տըրյար միլլէթ մեմուրիյէթլէրինտեն չոգմալթ :

Հունու տախի ունու թմայալթ մեյլէմիյէ քի Վինկիլիզ գոնսօրսու ճէնապլէրի պու վու գուլթտալթարագոնտա պուլունմուլարտըրվէ պէլքիտէ օրատա պուլունտա իտիլէր, քէնտի թէրճիւմանլարուն իտտապ վե թէքէպալիւրիւ Էօնիւնէ պիր պասիրէթ տիվարը չէքէրէք, շու Էսէֆէնկիզ ուլղունտուլղուղուն տէֆինի մուճիպ օլուր իտիլէր : Պոն ճիւմլէ Սարիս աղանըն նիլէթինի պիր միւսաֆիրէրվէրլիթ օլ տուլլու տախի իհթիմալտեն օլուպ, վե հա գըգալթէն Էօյլէ միւսաֆիրէրվէրլիթլէրէ, ի թիպար ու ըիպլէթ օլունմագ վաճիպլէյի զիմ մէթտեն իսէտէ, օլ վագթ տախի թուլթ տուլլարը թէտպիրսիզ վե տէրթթա թարիգ քէնտիլէրինի բաքէ չոգարամալար :

Սիլլէթիմիզին էն պիւլիւք Էսէֆ ու քէ տէր օլունմագ աթէթ ու տէրտի պուտուր քի, ապիմա տիւլլէն, իսիստ տիւլլէնլիթ պիլղալթ քէնտի ինիմիզտեն զուհօթ իթմէք տէտիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ Ե ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Լմերիգտտեն Ինկիլթէրրայա բամուգ կէլմէտիյնտեն նիլէ գունալ ֆապրիգալարի գարատըրադ, միլիօնլարա իշխիլէրին սէֆիլ ու բէրիւն գալտըլարը, Սանլէսթիլ ֆապրիգա սահպլէրի թարաֆլարունտան օտալ թիլթարլթ վէքալթիլնէ արղուհալլէր թաղտիլ օլուլարագ պիւլպլէնիւնըն շոգ տիլթտեն իսլաթիյյէթիլնէ տալիլ պիր չարէ տիւլլինիլլիսի իսթիտա օլունմուլ իսէ տէ, շիմիլէ գատար լալլըլլ պիր ճէվապ Էսէֆ մամը, վե պիլարէկիւն իսէ աճըլտտան Էօլմէք տէրէճէսիլնէ կէլմիլ օլմաղին, վե պիլարագ վագթտան ալըգ պուլունտան ֆապրիգալար տախի գարատըլմայա մէքպուր օլարագ Էսէֆլէ տուրլարուն սայըր բէք չօգ իլտիյայտ միմլաք ճաղը ալթքար պուլունմաղին, շու քէյֆիյէթ հիւքիւմէթէ արղ ու պէյան օլունտուգտա, Վիտէրէլէրին 600 պին ասիլէր իլէ Վոն. ֆէտէրէլէրէ գարը մուհարէպլէյէ չոգաճաղընտան, Էսէֆլէտէրէլէրին եկնիլմէ սիլլէ Լմերիգանըն քէսպի ասայիլ իտէճէկի, վե օլ վագթ Ինկիլթէրրայա տախի բամուգ կէլէրէք ֆապրիգալարուն ալըլաճաղը, վե պու տախի օլմատըրը հալտէ, արայա կիրիլէրէք շու իթի թարաֆըն պարըլտըրըլմալուն սայ ու զայրէթ օլունմալըր ըսմէն ճէվապ վէրիլմիլ տիր :

Պիլգէ պու ճէվապլար իլէ պինլէրճէ պին պիլարէկիւնըն նէ գարնըր տոյար, վե նէ տէ ար-

գատըրըրըր. աճալիպ պինլէրճէ պին ֆուգարանըն կէլինէ պիլմէսիլնէ պիր Էօլալըրըն իլին, պինլէրճէ պին ճանլարուն թէլէթ օլմալունա պէքլէնիլմէլի իմիլ :

Հալպու քի ֆէտէրէլէրին հէր նէ գատար 600 պին ասիլէրի վար իսէ, գոնֆէտէրէլէրին տախի 450 պին մէվճուտ ասիլէրի պուլունտուլղունտան, շու գալղանըն տահա ուլղունտուլղուտի տալի իհթիմալտեն պարտ տէյիլ տիր :

Իթալեա բարլամէնթօսունտա, Վարիպալտիլնի, միլլէթ ասիլէրին քէաֆֆէսինէ պաշ գոմանտան թայյին օլունմալունա գալար վէրիլտիլի հալալտիսալթտեն տիր :

Վարիլտէ սերպէսթիլթէ հիմայլթ վէ իտտա իտիլ 12 ճէմիլթ պուլունտուլ, վե Վարիպալտի իսէ օլ թարաֆա աղիմէթ իտէճէկիւնտեն, մէքիւր ճէմիլթլէրին քէաֆֆէսի պիրլէլէրէք պիր ումուլի մէճիւս թէլէթ իտիլ, Սաճիլնի կիպի պիր իթիթիֆագ վէ սերպէսթիլթ մուհապլէթի վէ վալթան զայրէթի վէ ֆէտաքէարըգ իլէ մէլլուք զալթըն գատար ու շիւքրանիյյէթին տայիմա թալարըլթըն ճիւմլէ ալթմէ իզհար, վե Էօյլէ Իթալեայը իլք սէվէն պիր զալթըն հազըլտա իճրայէ կէլէն նէֆիլթ սիճիլնիլն բէք աղըր սայըլաճաղըն Պիլթօր Լամանուլ հազըլթլէրինէ իլթար նիլթիլթտէ պուլունտուլղալթըն ֆիտտէ ու պէյան իլէ, Վարիպալտիյի գապուլ իթիթիլթի կիւն միւսալթիլէյհին սանտալիլթի եանընտա պիր պոշ սալալթիլթ տալի վալ օլունտալար, իւզըրինէ իրի Էսէֆլէր իլէ միւլթ Սաճիլնի Էսէֆլէրինէ թէքլիթ իթմէյէ գարար վէրիլթլէր :

Սաճիլնի տախի Վարիպալտի կիպի վէ պէլթի տահա զիյատէ վալթանըն սէվէր պիր զալթ իսէ տէ, տայիմա ճիւմհուրիյյէթ իտտալունտա կէլմէքտէ պուլունտուլղունտան, չիմալթի Իթալեա բոլիլթգատըրն իթիլթալթըն Սոտըլալտա պուլունտալարտէ, վե Էսէֆլէ թարաֆընտան տախի Իթալեայա ալտէթիլնէ չալըլթմագտէ տիր :

Հիւսէսի 1 ֆրանկ օլուպ, վե թօրալարան մէպաղ իլէալունմագ սիւհաճ միլլէթ ասիլէրինէ թէվիլ օլունտագ իւզըրիլ Վարիպալտի պիր ընկերութիւն թէլթիլ իթմէքտէ իմիլ :

Սոմատա Ֆրանսըզ ասիլէրի պաշ գոմանտանը օլան ճէնէրալ Վոյսոնու Փարիսէ ճէլիլլէ, երինէ ժէնէրալ թիւրօլինիլն նապ ու թայյին զըլնաճաղը զալթթալարտա օլունտագտէ տիր :

Լօրտ Իալմէրսթըն ճէնապլէրի, Իարլամէնթօսուն Իթալեա իւզըրինէ սէյլէտիլի պիր նուլթտա, Փարա հազըլթլէրինէ Էր Էսէֆ ճէմանի հիւքիւմէթիլն մահլ օլալալը, չիւքի, կիւն պէ կիւն Էսէֆ քէնտիտէն Էսէֆլէքտէ օլունտուլ, պէյանիլլէ պէրապէր, միւլարիլէյհ հազըլթլէրի Վալթիպան սերայըն չէքիլէրէք Էսէֆլէրըր ու հանի ըլիլթիլնէ գանալթ իթմէյէ Էվլէլնտէն իսքէալթ օլալ, աղըլանէ հարաքէթ իթմիլ օլուր տէմիլտիր :

Իթալեատա Փարա հազըլթլէրինէ ճիւմանի հիւքիւմէթլէրինէ ճայիլ կէօրմէյէն

րուհալլէրն սայըր կիլթիթէ արթմագտա իմիլ :

Իթալեատա քիտիլն Իլգա նամ մէմլէքթին մէքթէպլէրի շալիլտանը թարաֆընտան, Փարիս մէքթէպլէրի շալիլտանընա իսթալէն պիր լայիհա թագտիլ օլունտալար, Ֆրանսըզ ասիլէրինի Սոմատան չոգմալարը, Իմէրալթօր հազըլթլէրինտեն իսթիտա իթմէլէրի, մէրգուհանէ թէքլիթ վէ իպրամ օլունտուլ տուր :

Սոտրատա հէր նէ գատար Լապ հաթթալթ թէլթթալարըն ալըլմամալուն Էվլէլա գարար վէրիլմիլ իսէտէ, սոտրատան շու գարար կէրի ալընարագ, Էսէֆլէր Լապ ուրալթ կիւն ալըլմամալար միւսալթ կէօրիլմիլ օլունտուլ տուր :

Ինկիլթէրրա գրալիլալը հազըլթլէրի 1819 սէնէսի մայիսի 24-ին տիւնիլթ կէլթիլ օլուպ, վե պու սէնէ իսէ ճէվիլնիլն վէֆալթտան տօլալը մալթմալար պուլունտուլղունտան, Էսէֆլէ մէքպուրտէ, Էօրթուսու մէրալթի զիլնէթի իճրա գըրնմամալարը թէնպիլս պուլունտուլ տուր :

Փարիստէ պիր սէնէտեն պէրու ֆէվզ Էլատէ վասի սուրէթտէ, վե Օլէլալ Իսմինտէ պիր լօգանտա իպնա ու ինչա զըլնմագտէ, վե մուսալթիլն իսթմալթըր օլունտուլ պիլտիրմիլ իտիլ, պու տէֆա Էմիլիլթէ շայան թահիրալթա նալարէն, մէքթիլթ լօգանթտա, իսթմէթիլ օտալարը տախի պէրապլէր օլունտուլարը հալտէ, վե 80 տտէտ տիվանիլանէ, Էսէֆլէսանէ, գրալթիսանէ, տէհիլզ վէ սայլրէ պուլունտուլղու սուրէթտէ, 700 պապ Էսէֆագ օտալար օլունպ, մէրալթիլն գատէմէլէրինէ 40 պին մէթրօ հալը Էսէֆագ օլունտան գամբանա թէլլէրի 40 քիլօմէթրօ օլունպ, 30 պին մէթրօ տէօլէմսի, 18 պին մէթրօ հալըր, վե սէտիրլէրի գանալթլէրի վէ Էսէֆագլարը իլինտէ 20 պին քիլօլրամ Էսէֆ, վե 10 պին քիլօլրամ գըր, 10 պին մէթրօ այնա, 3 պին գալըգ, 8 պին չալթալ, վե 240 պին ֆրանկըգ տախի պալաճա պիր սուֆրա թագըլթ վար իմիլ :

Լմերիգանըն շիմալ թարաֆընտա 500 պին քիլօմէթրօ (պիր քիլօմէթրօ, պին մէթրօ, տէմէք տիր) չամ չարըլ արաղի իւզըրինտէ մատէն քէօմիլիւ մէվճուտ պուլունտուլղու հալտէ, պիւլթիլն Լալթալ զըլթալունտա անճագ 24 պին քիլօմէթրօ չամ չարըլ արաղիտէ, վե անըն տախի 14 պին քիլօմէթրօսու Ինկիլթէրրատա, 3 պին քիլօ. Ֆրանսատա, 2 պին 400 քիլօ. Իրուսիատա, 1275 քիլօ. Պէլլիգատա, 1000 քիլօ. Պօնթիպատա, 950 քիլօ. Վէսթֆալիտէ, 500 քիլօ. Իսթանբատա, 250 քիլօ. Իուսիատա, վե 75 քիլօ. տախի Սագսոնտա պուլունտագտէ օլունպ, պու ճիւմլէ, Էսէֆ Լալթալտա սէնէվի Լմերիգատէն զիյատէ մատէն իլէթտիրիլիպ քէօմիլ չոգարթտըրըլմագտէ, վե սէնտէ ինկիլթէրրատա 70 միլիօն թօնէլալթա, Պէլլիգատէ 8 միլիօն 500 պին թօնէլալթա, Ֆրանսատա 7 միլիօն 900 պին թօնէլալթա, հալպու քի Լալթալիլտէ անճագ 9 միլիօն թօնէլալթա քէօմիլ չոգմագտէ իմիլ :

Միւնաստի վե Գեմաւոս .

Պիր այտան պերու , էօթէտէ պերուտէ վէ հիւ միւնաստեպէթ ալմայան եկրէրտէ պու ի- քի զազէթանըն իսմի վէ վասֆը կէզմէքտէ օլ- տուղուն իշիթմէքտէյիզ :

Մէզքիւր զազէթալարըն իսիմէրի չօգ եէր- լէրտէ սեօյլէնիպ ֆասլ օլունմասը թապիր տիր օնա պիր շէյ սեօյլէյէմէյիզ , ֆէգաթ պիր թագրմ զաթլարըն , քէնտի արշընլարընլա ալըպ , վէ քէնտի էնտաղէրէյիլէ սաթմալա- ընը , եանի , «պիզ Մէճմուա վէ Միւնա- տիլի , եախօտ Միւնաստի վէ Մէճմուայը գաթաթտրաճազ իտիք , գաթաթտրաճաղըզ , մէճլիս եաթուզ , շէօյլէյէ գաթար վէրտիք , պէօյլէյէ սիճիլ քէստիք , ֆալան զաթ ընճա էթտի , ֆալան զազէթաճը Բաղաթ տիլէտի , պիզ տէ ինայէթ իթտիք , մէրհամէթ իթտիք , աճըտրգ վազ կէշտիք , լաքին շիմտիտէն սօն- րա , հէլէ պիր տահա . . . պագ նէ եա- րարըզ օնլարա , շէօյլէ քէստիք , պէօյլէ պի- շէրիզ , օնլար տահա պիզիմ քիմ օլտուղու- մուղու , վէ նէ գաթար գուզվէթ ունուֆու- զիւմուզ պուլունտուղունու պիլմէյօրըր , քիմէ վէ նէյէ կիւվէնմիշէր պու զազէթա- լար , Մէճմուա . . . նա մը , վէ Միւ- նէտի տէ . . . նէ մի , նաֆիլէ , նաֆիլէ , պիզ պիր տէֆա մէրամ իթմէյէլիմ եօգսա , ալիմ Լլաճ իքիսին տախի թէրէ թագլա կէթիթիթիլ» կիպի պուտալաճա , խաֆիֆէ , վէ տահա տօղընուտ Խաւաթէլաճա լաղըտը- լարը իշիթտիքէ տախի , կիւլմէմիզի , պիզ քէնտի թարաֆըմըզտան թուլթամայըր :

Ըն լաղըտըրըր ճէսարէթ իտիպ , վէ ութանմայարագ սեօյլէյէն իթլար , եա ու- շաղլարըն , վէ եա տա սայիր տտէմէրինէ , օպիր էնաֆտան պիրիսի ալէյհինտէ կիւճէն- տիքլէրի հալտէ , «Եօ» , պանա պա՛գ , պիր տախի թօհաֆթը ֆասգալտան շարգա , ճան- ֆէս հիւ պիր շէյ վէ պագալ «Լիզօլաքիտէն , գահվէ , շէքէր հիւ պիր շէյ , վէ նիհա- յէթ , թիւթիւնճիւ Լյօրիթտէն թիւթիւն , քեաղըտ հիւ պիր շէյ ալմայաճաղսըն» տէ- յու , թէնպիհ իտէպիլէճ , կին պիլիթիզ , լա- քին «Եօ» , պանա պա՛գ , կիթ շու թօհաֆթը- նըն , պագալըն , վէ թիւթիւնճիւնիւն տիւ- քեանընը գաթաթտըր» տէյէպիլտիկին , եախօտ շու եօլտա պիր շէյ խաթըրա տախի կէթիթէ- մէտիկին պիլտիկիմիզտէն , ալըր ալմազ զա- ղէթա գաթաթմայա չըզըմալարը ճէսարէթի- նէ հատտէն զիյատէ թէաճիւպ իտէրիզ :

Պու զազէթա գաթաթմազ արզու վէ էֆ- քեարը իքի սէնէտէն պերու տէվամ իտիպ կէլմէքտէտիր . ֆէգաթ նէ՞ աճայիպ հալտիր քի , էօյլէ ատէմէր պիր տէֆա տիւշիւնմէզ լէր քի , Միւնաստի զազէթա ըուխսաթընքէն- տիլէրինաէն ալմայալ «Կապը Լլիտէն ալմըշ տըր , Պապը Լլի տախի քէնտիլէր կիպի ա- տէմէրէ քէնտի հիւքիմ ու հուգուգունու թէսլիմ իթմիշտիր . քէնտիլէրին եաթա պի- լէճիլէրի սնճազ Միւնաստի ալէյհինտէ թէ- շէքէր իթմէքտիր . Միւնաստին ալմայալ եախօտ գաթանմասը հիւքիմէթին վէ շէրիա թըն պիլէճէյի պիր շէյտիր . Միւնաստի իս- զապալաթընտան պաշա հիւ պիր շէյտէն

գօրգմազ , քիմէյէ միւտահէնէ իթմէզ , տիւշմէնի գարըսընտա արալան կիպի ճէնք- լէշմէյէ , վէ հագգանիյէթ հուգուգունտա գուգու կիպի պշուլէն էյմէյէ հագըրտըր :

«Լէ՞ գաթար քիւթաթալըզ տըր , պիզ եա- խօտ պէն «Ֆիւլան զազէթալը գաթաթտըրա- ճաղըմ» տիմէք . սէֆիլ առէմ քիմ վէր- տի սանա օլ սէլահիյէթի :

Ընմտիյէ գաթար շու նիյէթի ֆասիտէյէ չօղլար չաղըշտըր , չօղլար ուլղաշտըր , եիւզլէրճէ ատէմէր գանտըրպ գուզվէթլէր քէյտա իթտիլէր , իմզալար թօրլատըր . լա- քին նաֆիլէ՞նաֆիլէ՞ , էսկի էօրֆ տէվրէրի կէշմիշ օլտուղունտան , քիմէլէր միւրատա- ընա իրէմէտիլէր :

Կէրէի Միւնաստի իքի պուլուզ պ գաթար թէվգըֆ օլունտու , լաքին օլ գաթանը , տիւշմէնլէրին միւրատըր վէ գուզվէթի սէմէրէ- սի տէյիլ իտի , վալթը հալին իգթիզալը էօյ- լէ կէթիթի , վէ հիւքիմէթ էօյլէ միւրատ իթտի . էվլէթ հիւքիմէթ հէր շէյ եաթապի- լի , լաքին էօյլէ առէմէր Միւնաստին պիր հարֆընա տախի թօղունմալար :

Հէմ Միւնաստիտէ իքի սէրպէսթիլէթ եա- խօտ իքի ճէսարէթ վարտըր . անընիլն ճիւն- հատան պաշա հիւ պիր շէյտէն գօրգմազ , պիրինճիսի , նիզամաթ ու գալանիին հիւքիւ- մէթէ իթաթըր քեամիլէ վէ սատըգալը օլուպ , վէ իքիինճիսի տախի Միւնաստի , շու ֆէտա- քեարըղը պշոնուա ալմըշ իսէ , նասըր քի էվլէլէրի տախի սէօյլէմիշիզ տիր , նիյէթի իախօտ էմէլի զէնկին օլմազ օլմայուպ , ան- ճազ պիր սատէկի թէսյիլէշ իւզըն , միւ- լէթ ու տէվլէթինէ պիր խըտմէթ իթմէք իտ- տաաթընտա կէզմէքտէտիր , վէ շու մագսէ- տին նայիլ օլմազ իլին տախի , պիլա միւտա- հէնէ հագգանիյէթ վէ ֆուգարանըն հու- գուգու թասահուպունու քէնտույէ պիր ըէհ- պիր վէ պիր մուգատտէմէ թուլթմուշտուր , Միւնաստիյէ միւրայիլէր վէ միւտահէնէ թէք- լիֆ վէ ճէպը օլունտու՞մու , Միւնաստին օլ կիւն քէնտու քէնտույէ գաթանաճաղը գաթա- ըր գալիտէն տիր :

Լմմա , Միւնաստին թուլթտուղու եօլ լէյլէ իմիշ պէօյլէ իմիշ , օնա տախի քիմէ գարըշմազ , անճազ հէր քէս քէնտի իշինին իւքմաթտըր տըր . էմմա պէյէնմէզլէր իմիշ , օգուլմասընլար , էմմա , Միւնաստի թուլթ- տուղու եօլ ու եանըլյօր իմիշ , չօգ իլի , լաքին սալթ եանըլյօրսուն տէմէք իլէ գան- տըրմազ օլմազ , Միւնաստի գօճա գարը մա- սալը տիյէնմէյէն եէմին իթմիշ տիր . եաղմա- լը , ճէվապ վիրմէլի , տէլիլ կէթիթիլէ , եա- ըմագտէ օլտուղուն իսպաթ իթմէլի , վէ ճէ- լապ ալմալը , իլմէ պուտուր Միւնաստին ուլֆա վէ օկըսը :

Լմմա , Միւնաստին էֆքեարը պիր թա- րմ առէմէլէրին զամիր ու զիմէթինէ թօ- գունույօր իմիշ , օտա օնուն վազիֆէսինտէն խարիճ օլտուգտան պաշա , Միւնաստին ֆքեար ու թարիզի , նիլէ զէվաթը էհլի տի- այէթին տախի պատի խօշնուտի վէ մէմնու- իյէթինտէն պուլունտուղուն ըանա պիլտի- իլիզտէն , պիլ իֆթիլար թիւշէքքիւր իտէ- իլի :

Հէմտէ , նէ՞ հագգը օլա պիրի պիր թա- ղըմ զէվաթըն զիմէթ ու զամիրինէ ֆիւլան եա ֆիւլան շէյն թօգունմասը , էվլիթի քի ղ շէյ նիզամաթա վէ մէտէնիյէթէ մուղա- յիր օլմասըն : Պու ալէմտէ հէր մէզհէպին լէ քօլիթիգանըն քէնտիյէ մախսուա վէ մագ- պուլ քիթապարը վարտըր , հալ պու քի քէնտիտէն զայրի պուլունմալար ինտինտէ նամագպուլ վէ պէլքիտէ մէքրուհ սայըմադ- տէ տիր , լաքին պիրինին տիկէրինէ հիւ պիր լէյ սեօյլէմէյէ ալա սէլահիյէթի եօգտուր . վէ զազէթալար իսէ , պիրէր էֆքեարա խրտ- մէթ իտէն գըսըմլարըն քիթապարը սայըլա- ճաղընտան , վէ Միւնաստի տախի քէնտի հէմ էֆքեարլարընա մալիք պուլունտուղունտան , Միւնաստիտէն հօշանմայանըն , Միւնաստի տէֆիթէրինտէն իսմին պօղտուրմագտէն պաշա գա հիւ պիր հագգ ու ալէլահիյէթի եօգ- տուր վէ օլմալը :

Պու մատտէ իւզէրինէ քէք չօգ շէյլէր եա- ղըմազ լաղըմ կէլի իտի իսէտէ , ճիւլէրճէ քիթապարա միւհթաճ պուլունտուղունտան , էօյլէ զաթլարա խապէր վէրիթիզ քի , Միւ- նաստին ինտինտէ էօյլէ լէհտիտանէ լաղըր- տըր հարհարըպտան պիր չէքիթաթ տախի զիյատէ աղըր տէյիլ տիր , վէ էօյլէ էօթէտէ պերուտէ լաֆլէնլէթլէր իթմէքտէն իսէմէճլիս- լէրինտէ , միւզաքէրէ , միւզահասէ վէ միւշա- վէրաթլարընա տէվամ իթտիքտէն սօնրա , սօն գաթարլարըն իճրա իթտինլէր քի , Միւնաստի- տէ անլասըն ալէքեար քուրէթտէ շու կիւ- ըուհուն , սալ խաւարեալըզ սայըլան գուզ- վէթ ու գուտըրէթինի :

Լաշա , նէ՞ գաթար պիլիլէք ֆիւթուհաթ , վէ նէ՞ գաթար պիլիլէք ինթիգամ , Միւնա- տիյի գաթաթմազ . ֆէգաթ քիմ տէտի քի , Լյօրմէնի միլլէթինտէն ճէհալէթ , պաթըլիյ- յէթ , վէ տէսթթըլուզ մահվ ու նապէտիտ օլմուշտուր տէյու , վէ օլ ճէհալէթ , պա- թըլիլէթ վէ տէսթթըլուղուն միգտարի քի- ֆայէ տէֆ ու իզալէսի իլին , միլլէթիմիզն Միւնաստի կիպի տահա նիլէ՞ Միւնաստիլէրէ միւհթաճ պուլունտուղուն , գա՞նլի սահիպ ֆէթանէթ ինքեար իտէպիլի :

Մեծարգոյ Տէր

Բարեհաճեցէք հետեւալ յայտարարու- թեան տեղի շնորհել այս շաբաթ ելլելիք լը- րագրոյդ մէջ , որ է՝

Խոնայողական Ինկերութեան կանոնագրու- թիւն մի խմբագրելոյ համար կազմուած Հանձ- նաժողովն կատարած ըլլալով իրեն եղած յանձ- նարարութիւնն , ընդհանուր ժողով կհրաւի- րէ յառաջիկայ կիւրակէ՝ որ է Ըպրիլ 22 , 'ի Ժամ 3 , 'ի Լարեկեան վարժարան Բերայ . յայտնելով նաև որ ամեն փափաքողք ա- զատ են ներկայ գտնուիլ յիշեալ ընդհա- նուր ժողովոյն :

17 Ըպրիլ 1862 Ըտենապետէ Հանձնաժողովոյն Ի Բերա

Հ. Ս. Ըլաճաճէան

ՄԻՒՆԵՍՏԻՅԵ ԻՐԱՆԵԱՆ

ԿԼԻՐԿԵՏ Յ. ՓԼԵՈՍԵՆ

ԹԵՊԵՆԵՆՏԻ ՆԳԵՏԵՆՏԻ ՎԵՂԵՏԻՍ